

Młodzi o prywatności w internecie - nowe badanie Fundacji Orange

Informacja prasowa, 27 maja 2025

Korzystanie z internetu jest „wtopione” w codzienność młodzieży. Nie jest to narzędzie, a przestrzeń, w której realizują różne potrzeby. Często balansują między ochroną swojej prywatności, lękiem przed hejtem, a chęcią bycia lubianym i popularnym. To wyniki badań jakościowych, które są częścią raportu „Dojrzyć do praw”. Pełne opracowanie z monitoringu praw dziecka w środowisku cyfrowym Fundacja Orange opublikuje jesienią.

Co o internecie mówią osoby w wieku 12-17? O tym w badaniu jakościowym¹, które realizowane jest na potrzeby drugiego raportu „Dojrzyć do praw”. Pokaże on stan poszanowania praw i podmiotowości dziecka w środowisku cyfrowym. Oprócz badań z młodzieżą, znajdą się w nim opinie ekspertów i ekspertek, dając tym samym obraz najbardziej palących wyzwań. Jednym z nich jest kwestia prywatności w internecie.

Korzystanie z sieci jest „przezroczyście”

Chociaż badani mówią, że internet nie jest dla nich bezpiecznym miejscem i czują się zmęczeni nadmiarem bodźców, to trudno jest im się „odłączyć”. To tu realizują swoje potrzeby, uczą się, bawią, odpoczywają, rozwijają pasje i budują relacje. Rozmowy na komunikatorach, oglądanie filmików, szukanie informacji w sieci jest „wtopione” w ich codzienność i odbywa się niejako „przy okazji”. Internet nie jest tylko narzędziem, ale przestrzenią, w której prowadzi część swojego życia.

¹ Badanie jakościowe „Cyfrowa tożsamość młodych” zostało zrealizowane w lutym 2025 roku przez pracownię badawczą Empowermind (zespół: Anna Buchner, Katarzyna Fereniec-Błońska, Maria Wierzbicka-Tarkowska). Indywidualne wywiady pogłębione przeprowadzono łącznie z 27 osobami (13 chłopców i 14 dziewczyn) w wieku od 12 do 17 lat. Badanie skonsultowano pod kątem metodologicznym i etycznym z dr Aleksandrą Zalewską-Królak – współkoordynatorką sieci badawczej Sociology of Children and Childhood Europejskiego Stowarzyszenia Socjologicznego (ESA) oraz przewodniczącą Sekcji Socjologii Dzieci i Dzieciństwa Polskiego Towarzystwa Socjologicznego (PTS).

Między lękami a lajkami

Młodzi jasno mówią o tym, że sieć jest pełna zagrożeń, także dla ich prywatności i wizerunku. Jedni potrzebują zatem pozostać anonimowi, inni selekcionują, co na ich temat może się ukazać online. Ważna jest dla nich potrzeba bycia popularnymi i lubianymi. Łączy ich jednak poczucie lęku przed hejtem i negatywnymi komentarzami. Boją się, że zdjęcie lub film z ich udziałem mogą być wykorzystane wbrew ich woli, a nawet zmodyfikowane w oparciu o sztuczną inteligencję.

Zazwyczaj radzą sobie z tym, na poziomie koleżeńskim - pytając się o zgodę na publikację zdjęć. Nadal jednak pozostają w napięciu, co zadzieje się z wrzuconą treścią. Zaznaczają, że w kwestii publikowania ich wizerunków rzadko są pytani o zgodę przez dorosłych. Często odczuwają dyskomfort związany z byciem fotografowanym w szkole i przymus, żeby być na zdjęciach.

Ślady w sieci

Młodzi badani wiedzą, że nie należy podawać swoich danych czy klikać w linki od nieznanych i podejrzanych nadawców. Niektórzy starają się zachować anonimowość poprzez pseudonimy i awatary. Dość ograniczona jest jednak ich świadomość, jakie informacje zostawiają na swój temat: historię przeglądania, lokalizację, preferencje czy ślady aktywności w mediach społecznościowych od polubień i komentarzy po cookies i metadane zdjęć.

- Badania jakościowe pozwalają lepiej poznać wyzwania cyfrowego świata młodzieży. Temat prywatności i ochrony wizerunku, który podejmujemy w raporcie „Dojrzeć do praw” jest też odpowiedzią na opinie dzieci i młodzieży zebrane podczas badań w pierwszej edycji. Oprócz perspektywy młodych, przedstawimy w nim też opinie ekspertów i ekspertek, którzy oceniają stan poszanowania praw i podmiotowości dzieci w środowisku cyfrowym – mówi Małgorzata Kowalewska, Członkini Zarządu ds. Programowych Fundacji Orange.

Prawa młodych w internecie pod lupą

Monitoring praw i podmiotowości dziecka w środowisku cyfrowym to stała inicjatywa Fundacji Orange i jej Rady Programowej. Pierwszy raport ukazał się w roku 2023, a premiera drugiego zaplanowana jest na listopad 2025 i zbiegnie się z obchodami 20-lecia organizacji. Na raport składają się oceny szerokiego grona eksperckiego (dobranego metodą kuli śnieżkowej), wyniki badań jakościowych z młodzieżą i analiza prawna. Ramą merytoryczną opracowania jest Komentarz ogólny nr 25 do Konwencji o Prawach Dziecka ONZ.

20 lat na rzecz dzieci i edukacji

W 2025 roku mija 20 lat działania Fundacji Orange. W tym czasie w jej projektach edukacyjnych wzięło udział łącznie prawie 650 tys. dzieci, a ponad 93 tys. nauczycieli skorzystało ze wsparcia w rozwoju kompetencji cyfrowych niezbędnych w pracy z młodzieżą. Od roku 2025 kolejnych 11 tys. weźmie udział w szkoleniach o AI. Fundacja utworzyła 124 multimedialne świetlice w małych miastach i wsiach, które tylko w 2024 roku dostępne były dla 112 tys. osób. Jest partnerem wielu działań i kampanii na rzecz bezpieczeństwa i higieny cyfrowej. Wydaje raporty i publikacje, poradniki i gotowe scenariusze zajęć edukacyjnych. Więcej na www.fundacja.orange.pl.

Kontakt dla mediów

Magda Mierzwińska, Fundacja Orange
e-mail: magda.mierzwinska@orange.com
tel. +48 512 356 297

Źródło: blog Orange Polska <https://biuroprasowe.orange.pl>